

Broj: 01-50-4-141-30/21

Sarajevo, 11. 05. 2021.

, , , , , ,
, , , , , ,
35. . (1) (2)
(,, ”, . 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 26/20),
2.

, 14. 06. 26. 06. 2019,

, 15. 05, 19. 05. 20. 05. 2020, , 30. 8.

(:
)

, 24. 05. 2021,
, 13.00 .

1. 29.

2. :

- o ,

3. .

,
igor.bajic@parlament.ba

: 033 286 068
sonja.abdulovski@parlament.ba

e-mail :

- :
- /

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT

30. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE ZA UTVR IVANJE STANJAU PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH

održane 24.05.2021. godine

PREDSJEDAVAJU I

DAMIR ARNAUT

Dobar dan, pozdravljam sve prisutne otvaram 30-tu sjednicu Privremene istražne komisije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za utvr ivanje stanja u pravosu u. Konstatujemo da imamo kvorum i da imamo predložen sljede i dnevni red, tri ta ke:

1. usvajanje zapisnika sa 29-te sjednice,
2. salušanje svjedoka Asmira Kor i a predsjednika Okružnog privrednog suda u Banja Luci,
3. teku a pitanja.

Otvaram raspravu o dnevnom redu. Niko se ne javlja. S obzirom da nije bilo prijedloga izmjena i dopuna konstatujem da je predloženi dnevni red usvojen.

Ad 1.

DAMIR ARNAUT

Prelazimo na prvu ta ku dnevnog reda, usvajanje zapisnika sa 29-te sjednice. Zapisniki ste dobili. Otvaram raspravu. Nema prijavljeni. Stavljam zapisnik na glasanje. Ko je za? Konstatujem da je zapisnik usvojen jednoglasno.

Ad.2.

DAMIR ARNAUT

I prelazimo na ta ku dva dnevnog reda, saslušanje svjedoka Asmira Kor i a predsjednika Okružnog privrednog suda u Banja Luci. Pozdravljam gospodina Kori i a, zahvaljujem mu se na dolasku i saradnji koju je time iskazao sa Komisijom. Ja u vas zamoliti da ne odsupamo od

ustaljene prakse ove Komisije da date svoj osvrt onoliko koliko smatrate potrebnim na stanje pravosuđa u Bosni i Hercegovini sa eventualno posebnim osvrtima na pojedinu temu koju smatrate posebno relevantnom, eventualno i sugestijama za određena poboljšanja, što je sve u sklopu rada ove Komisije, a onda ćemo otvoriti diskusiju i kolege članovi Komisije će moći postaviti vam pitanja i iznijeti svoje konstatacije i tako dalje. Još jednom vam se zahvaljujem na saradnji sa Komisijom i izvolite.

ASMIR KOR I

Dobar dan, drago mi je. Pozdravljam sve prisutne. Ja bih krenuo sa izlaganjem onako kako otprilike daje mogućnost vaš pravilnik da izložim neka svoja viđenja za moje imenovanje odnosno neposredno prije imenovanja, pa ako smijem mogu da prošitam.

Uvažene dame i gospodo, članovi Privremene istražne komisije Predstavničkog doma za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine, poštovani predstavnici medija, i svima vama koji prisustvujete sjednici Komisije. Kao osoba koja sjednici prisustvuje u svojstvu svjedoka Okružnog privrednog suda u Banja Luci u svoje lično ime želim da izrazim zahvalnost na izdvojenom vremenu. Članovima Komisije želim da se zahvalim na prilici da iznesem svoje viđenja stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine, a posebno iz ugla najvišeg privrednog suda u Bosni i Hercegovini. Nadam se da ćete moje izlaganje kako u uvodnom dijelu tako i kroz odgovore na pitanja shvatiti kao doprinos unaprjeđenja rada privrednih sudova, sudova uopšte i samim tim pravosudne zajednice. Nadam se da je razumljivo da ću u uvodnom dijelu iskoristiti vlastiti iskustvo te kroz analizu rada Okružnog privrednog suda u Banja Luci iznijeti iskustvo u unaprjeđenoj modalitetu rada suda. Navedeno se odnosi na period kada sam kao sudija počeo se pripremati za kandidaturu za predsjednika do današnjeg dana. Što se tiče percepcije položaja suda prije preuzimanja dužnosti predsjednika, u pripremi kandidature za predsjednika Okružnog privrednog suda u Banja Luci u fokusu su mi bila pitanja u vezi sa unaprjeđenjem rada suda, razmišljanje o načinima unaprjeđenja rada suda postalo mi je javnost i članovi pravosudnih institucija nemaju jedinstvene poglede i ne vrjednuju identično rad suda. Kao ključno pitanje nametnulo se pitanje šta je cilj. U mom ukupnom ubjeđenju cilj je da sud ostvari društvenu funkciju, da pomogne privredi i poslovnom okruženju u cjelini, a u cilju njihovog ostvarivanja na zakonu zasnovanih prava. Tada 2015/16 godine da od dana posnošenja tužbe pa do početka parničnog postupka prođe 4 do 5 godina, pa određeni postupak u istražnom postupku, s obzirom

da sud ne ostvaruje svoju funkciju na in kako bi bio zadovoljavaju i. Pokušao sam da proniknem kako je rad suda izgledao u praksi te sam dobio do uvida kakva je percepcija javnosti u našem radu. Stanje je izgledalo otprilike ovako, jedan dio privrednih subjekata koji uzem robu od drugog subjekta ne izvršava iz nekog razloga pla anje, svom poslovnom partneru saop i da ga tuži i onda imovinu polako prebacuje u novoosnovano privredno društvo te kada do e tužba da odgovor na tužbu, a pred kraj postupka pokrene ste aj i sud se etiri – pet godina bavio poslom od kojih ni stranke ni društvo u cjelini nije imalo nikakve koristi. Dakle u toku prani nog postupka tuženi ostaje bez imovine iz koje bi se mogao naplatiti tužilac pa se samim time parni ni postupak vodi bez o ekivan svrhe, zatim se izvršni postupak vodio nad licem koje nema imovine, na kraju ste ajni postupak se provodio nad ste ajnim dužnikom koji nema ste ajne mase ili je ista zanemarljive vrijednosti.

Utisak javnosti je bio takav da bi se mogao sažeti u tvrdnju da smo mlatili praznu slamu. Li no smatram da takav pitanja imaju odre ena utemeljenja. Kao osnov, pošli smo od pretpostavke da efikasnijim rješenjem da pove amo šansu za naplatu potraživanja, za rješavanje drugih na zakonu zasnovanih interesa poslovnih subjekara. S druge strane smanjenjem ukupnog broja neriješenih predmeta smanjujemo optere enje po sudijama ime stvaramo osnovnu pretpostavku za kvalitetniji rad sudija, a to je pove anje raspoloživog vremena kako vi se mogli u kvalitetnom vremenu posvetiti predmetima koji su zaduženi. Ova stremljenja nije bilo lako ostvariti, problem je bio višedimenzionalan i postojala je potreba za njegovim rješavanje aktiviranjem na sljede im poljima. Pod jedan, legislativa. Postojala je zna i potreba, i sami smo postavili zadatak da iniciramo usvajanje ve eg broja propisa, a u smislu smanjenja obima predmeta za koji je potreban imati parni ne postupke, na primjer uvrštavanja ve eg broja isprava. Vjerodostojinih isprava u izvršnom postupku. Pod istagama koje je trebalo utvrditi, naše mišljenje i dana je da još uvijek nije u injeno da se fakture na koje je uskra ena reklamacija kao osnov, kako vjerodostojna isprava. neke od tih isprava su uvedene kao vjerodostojene isprave kao što su fakture, barem u Republici Srpskoj kao što su fakture telekomunikacijskih operatera. Sporovi koji su proistekli iz osnovnih dužni ko – povjerila kih odnosa ini si veliki dio ukupnog broha oredeta, smatrali smo da i dalje smatram da nema nikakvog razloga za to. Na taj na in napravio bi se ogroman korak na ubrzanju rada suda. Tako er u to smislu potrebno je isticati i u razgovorima sa predstavnicima Svjetske banke što je u njohovom izvještaja i i u pravcu promjena Zakona o parni nom postupku, na in ure enja sprorova male vrijednosti. U tom smislu potrebno je propisati druga iji tok postupka,

održavanje ročišta samo u iznimnim slučajevima, skraćivanje propisanih rokova i tako dalje. Zatim smo išli u pravcu jačanja ljudskih resursa. Znači u vremenu koje je prethodilo mom imenovanju. Argumentovano se dokazalo da bez povećanja sudija, istih saradnika ne može biti moguće dovesti sud u ažurnost u određenom roku. U vezi sa tim postojala su dva preduslova, odnosno bilo je potrebno uiniti sljedeće:

- izvršiti izmjenu pravilnika unutrašnje organizacije i sistematizacije u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci kako bi se predvidio veći i broj sudija i istih saradnika, administrativnih radnika, volontera, pripravnika volontera
- druga stvar koju je bilo potrebno izvršiti argumentuje potrebu povećanja sredstava za ovu namjenu u budžetu Republike Srpske. Ovdje moram napomenuti da su ekonomski efekti angažmana većeg broja zaposlenih biti dvojni, direktni i indirektni. Pod direktnim finansijskim efektima podrazumijevali smo višestruko veće prihodne naplate sudske takse, troškove postupka i slično. Indirektni efekti su daleko važniji, a ti u sebi osoba koja ogromnih sredstava koja su bila zarobljena u sudskim postupcima te omogućavanje njihovog vraćanja u privredu odnosno onim poslovnim subjektima koji redovno i savjesno izvršavaju svoje obaveze. Uporedo s tim rješavamo pitanja likvidnosti koja u svim strateškim dokumentima koje ne bih ovdje navodio kao privredni problem broj jedan. S druge strane u funkciju vraćamo društveno odgovorne poslovne subjekte i promoviramo rad i efikasnost ove oblasti.
- kao treći efekat povezan sa ovim problemom nelikvidnosti pravimo presudan korak u rješavanju takozvane latentne nelikvidnosti.

Mi smo imali potpuno obrnutu sliku, kao što nam je neko ranije objasnio, postoji određeni broj subjekata koji nelikvidnost Okružnog suda u Banjoj Luci nisu namjerno nisu izvršavali svoje obaveze iz poslovnih odnosa i time zapoinjali latentnu nelikvidnost. Tome se moralo stati u kraju te je stoga neefikasnost u radu suda postala prvorazredan prioritet. Zbog toga smatram da su dodatna izdvajanja iz budžeta Republike Srpske, zbog povećanja broja izvršilaca bila svrsishodna. U kvalitativnom smislu jačanje ljudskih resursa nije moguće bez kontinuirane edukacije i obuke svih zaposlenih u sudu u tom smislu postoje ustaljeni mehanizmi edukacije sudija, tužioca, administrativnih radnika i radnika u sudovima.

To se prvo odnosi na edukaciju koju provodi Centar za edukaciju sudija i tužilaca Republike Srpske, zatim na savjetovanje iz pojedinih pravni oblasti koje provodi udruženje sudija Republike Srpske uz saradnju sa drugim sličnim udruženjima na nivou Bosne i Hercegovine u saradnji sa Federacijom Bosne i Hercegovine. Također, kao cilj smo postavili sprovođenje specijalističkih obuka za rad na novim informatičkim sistemima od jedinstvenog informacionog sistema za registraciju poslovnih subjekata u Republici Srpskoj. Sljedeće polje koje smo identifikovali kao bitno je bilo organizaciona struktura suda. U organizaciji posla u sudu bila je primjetna krutost i inertnost. Do takvog zaključka smo došli kada smo identifikovali takozvana uska grla u radu suda, što nije bilo moguće uraditi ako se podjela poslova ne izvrši na drugačiji, racionalniji i fleksibilniji način. Jednostavno rečeno broj predmeta na pojedine referate je bio u ogromnoj nesrazmjeri sa brojem izvršilaca bez obzira na kontinuirano povećanje opterećenja. Tokom godina ništa se nije preduzimalo da se to pitanje organizaciono i sistemski uredi. Smatrali smo da bismo pretpostavke za takvo postupanje utvrditi kroz izmjenu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Okružnom privrednom sudu u Banja Luci i ta uska grla riješiti ili dodjelivanjem određenog broja predmeta sa referatima kojim je doplo do zagušenja rada sudija u drugim referatima. Osim toga, zadatak je bio da se u kontinuitetu prate efekti rada na pojedinim referatima kako bi se na vrijeme moglo negovati i uočene nedostatke. Po imenovanju na dužnost predsjednika Okružnog privrednog suda u Banja Luci u pogledu realizacije aktivnosti na poljima na kojima smo uočili da je to neophodno uspjeli smo da realnujemo kadrovska struktura suda i u kvantitativnom smislu gdje smo izvršili izmenu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Okružnom privrednom sudu u Banja Luci, povećali broj sudija, tužila, administrativnih radnika, pripravnika, pripravnika volontera i volonter. Potrebu za tim smo argumentovano objasnili i pred resornim ministarstvom, obezbjedili smo finansijska sredstva u budžetu za namjenu. Također kroz izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta postavili smo osnove za organizacionu strukturu suda te smo kroz optimizaciju radnih procesa uspjeli gotovo u potpunosti da eliminišemo zastoje na pojedinim referatima u sudu. Kako se to odrazilo na efikasnost rada suda?

Znači, prije mog imenovanja, na dužnost predsjednika okružnog privrednog suda u Banja Luci objelodanjen je godišnji izvještaj o radu za 2015. godinu. U toku 2015. godine zaprimljeno je 9219 predmeta riješeno 9417 predmeta. Na početku navedene godine neriješenih predmeta je bilo 10997 a na kraju iste godine je bilo 10799, dakle riješeno je 198 predmeta više nego što je zaprimljeno. S

obzirom na broj predmeta koji je na kraju 2015- te godine te postoje o j dinamici rješavanja predmeta imaju i da je smanjenje broja predmeta iznosilo 198 predmeta u godini dana, matemati ka projekcija je govorila da bi za dolazak do onog stadija o kojem smo mogli nazvati stanje potpune ažurnosti bilo potrebno 54.5 godine. Od dana preuzimanja dužnosti suda, a to je bilo 01.4.2016. godine, broj neriješenih krivi nih predmeta, koji je podje am vas na kraju 2015. godine iznosio 10799 za samo tri i po godine zaklju no sa oktobrom 2019. godine, smanjen je na 3521 predmet, dakle, preko 67 % posla za koji je bilo potrebno po prijašnjoj dinamici 54.5 godine da bude ura en mi smo uradili za tri i po godine. Posao koji je prema dotadašnjoj dinamici trebao biti ura en za 36,67 godina mi smo odradili za tri i po godine, pri tome kvalitet sudskih odluka nije smanjen, nego naprotiv je pove an. Kvalitet sudskih odluka na nivou suda izražen u po eticma porastao je sa 75-79., 86,67 u 2011 u 2012. do respektabilnih 93., 99,60, 99,30 i tako dalje iznad 99 %. Od 2016-te 2017, 2018, 2019 i 2020-te po jednom na inu obra una, a prema drugom na inu obra una preko 92 %. Zna i, svake naredne godine je naš kvalitet sve bolji i bolji. Dakle, sve ono što smo uradili u cilju podizanja nivoa efikasnosti u radu suda dalo je rezultate. Ovo nisu samo brojke, efikasnost se odnosila na smanjenje broja predmeta proisteklih iz osnovnih poslovnih i dužni ko-povjerila kih odnosa te se sad pred sudom vode mnogo kompleksniji predmeti. jednostavno smanjivanjem vremena, vremenskog razmaka od podnošenja inicijalnog akta do okon anja postupka, eliminisan je prostor da pojedninim neodgovornim poslovni subjekti koriste i nedovoljnu efikasnost suda uti u na stvaranje takozvane lan ane nelikvidnosti. Uvjeravam vas da nije bilo efekata epidemije koja još uvijek traje da bi smo ve idu e godine prešli u potpunosti onom idealu koje možemo ozna iti kao stanje potpune ažurnosti. Šta smo još zna ajno uradili ako smatramo da je ovo najbitinije efekt koji smo uradili? Mi smo, podsjetit u vas da je Okružni privredn sud u Banja Luci klju no uticao na oblikovanje jedinstvenog informacionog sistema za registraciju poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, da su članovi ekspertne komisije za pra enje i primjenu Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj iz našeg suda dali najve i doprinost izmjenama koje su unaprijedile postoje i informacioni sistem. Korištenje navedenog informacionog sistema je omogu ilo rad u esnika postupka u registraciji nad istom bazom podataka, skratilo vrijeme za registraciju i bespotrebno hodanje stranke od institucije do institucije kako je bilo u ranijem periodu. Tako er, Okružni privredni sud je pionir u procesu digitalizacije u Bosni i Hercegovini, naime još u razgovorima sa predstavnicima Svjetske banke 2016- te godine smo još u razgovorima ukazali na manjkavosti refrormskog procesa na polju registracije poslovnih

subjekata te smo dali argumente o potrebi provođenja ne čega što je kasnije postalo poznato kao projekat digitalizacije registarskih arhiva sudova u Bosni i Hercegovini. Također naša argumentacija u kasnijim fazama presudno je utjecala na sva tehnička i logička rješenja koja su primjenjena. Prvi smo od svih sudova pristupili tom poslu te smo naše iskustvo prenijeli kroz obuku Okružnih privrednih sudova u Republici Srpskoj, a kasnije i za sudove u itavoj Bosni i Hercegovini. Podsjećam vas da digitalizacija je stvorila daljnje pretpostavke u takozvanoj online registraciji poslovnih subjekata.

To je jedno moje izlaganje, da vidite kakav je efekt rada Okružnog privrednog suda od mog imenovanja pa do danas.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam puno gospodine Kariću na ovom izlaganju na ovim teraljnim pokazateljima i evo ja sada otvaram raspravu i zamoliti članove istražne Komisije da postavite pitanja. Prva se javila gospođa Peći. Izvolite evo, ja ću pratiti ko se još javlja.

MIRA PEKI

Hvala, još jednom se zahvaljujem sudiji Kariću, evo zanimljivo izlaganje. Evo mi smo u ovom našem periodu od kada razgovaramo sa ljudima iz pravosuđa stvarno dosta saznali činjenica, dosta smo pitali, pa evo i vas ćemo pitati. Vaš cilj unaprjeđenja stanja u pravosuđu je unaprjeđenje određenih postupaka i određenih sistema koji se tiču pravosuđu u Bosni i Hercegovini. Sad vi u vašem izlaganju rekli ste i to je boljka da kažem jednog dijela privrede odnosno ovih procesa koji se vode u privrednim sporovima je dužina trajanja. Rekli ste da je negdje od 2015. do 2016. godine dužina trajanja postupaka bila 4 do 5 godina...

ASMIR KORIĆ

.... (isključeno mikrofon)

MIRA PEKI

Dobro, otprilike ja mislim da se smanjio, otprilike koliko je sada trajanje postupka u privrednom sporu. Evo ja ću postaviti više pitanja pa vi onda ako možete...

ASMIR KORI I

.... isklju en mikrofon ... gdje postoje razli iti na ini kako se vrši ovaj mjerenje trajanje postupka. Mi kažemo, došli smo do tog efekta da plan rješavanja predmeta u 2021. godini imali sve predmete iz 2020. godine. Šta vam to zna i? To vam zna i sljede e, da se rješavanje predmeta formira na na in da 75 % predmeta ima predmeta koji idu u plan rješavanja predmeta, ostali predmeti su izvan plana rješavanja predmeta odnosno predmeti koji pristignu u toku te godine i eventualno ako se nalaze u sklopu starosne strukture u prijašnjim godinama.

Mi kažemo, ja vam sad govorim da smo mi svu cijelu godinu 2020. godinu, zaklju no sa 31.12.2020. godine uvrstili u plan što zna i da naši postupci u principu e trajati i traju manje od godinu dana do donošenja prvostepene dluke. Morate uzeti u obzir da smo mi privredni sudovi, da mi ne sudimo sporove koji su pod navdnike lakši. Mi imamo ogromnu dokumentaciju koju pregledamo. Nama predmeti dolaze u trolama, šta to zna i da su u kutijama, kartonskim kutijama od banana donose i to se analizira. Po stotine stranica sudije pišu, ovaj, u presudi samo da bi obrazložili dokaze. Stotine. Ne u jednoj, ne u deset, nego u velikom broju predmeta.

MIRA PEKI

Dobro, evo i drugo pitanje. Rekli ste o organizaciji rada i funkcionisanja Okružnog privrednog suda, s obzirom da ste Vi predsjednik Okružnog privrednog suda. Mi se bavimo i aktuelnim dešavanjima, aktuelnim dešavanjima u društvu. Evo, svjedoci smo i u zadnje vrijeme smo imali jedan dio da kažemo hapšenja sudija. I ja Vas molim da Vi kažete, recimo hapšenje ovog sudije Pejovi a u Banja Luci, mi smo se bavili raznim hapšenjima sudija u Bosni i Hercegovini, e sad molim Vas da kažete isto saradnja izme u Okružnog privrednog suda i drugih sudova, kako ide ta saradnja? Kako sprije iti eventualne zloupotrebe u samom radu sudova, obzirom da nam je to cilj. Nama je cilj da izmjenama i dopunama zakona do emo do suštinskog problema i da pokušamo riješiti suštinske probleme u pravosu u.

ASMIR KORI I

Gledajte, Okružni privredni sud u Banja Luci je osnovan i okružni privredni sudovi imaju definisanu saradnju sa Višim privrednim sudom u Banja Luci. Mi nemamo neku direktnu saradnju izme u sudova u kontekstu drugih sudova opšte nadležnosti. Ali da je to definirano, u svakom

služaju takva komunikacija između nas postoji. Usklađujemo, recimo usklađujemo svoje radno vrijeme u pandemiji ne možemo dvesti do toga ako dođe do smanjenja radnog vremena radi ovog efekta vezano za pandemiju, ne možemo smanjiti radno vrijeme mi na dva, a oni na tri, nego možemo biti ujednačeni u tom pravcu. Konkretni ovaj slučaj koji ste spomenuli, ja ne mogu da komentarišem. Znam, time bih povrijedio cijeli niz propisa, između u ostalom i Zakona o krivičnom postupku. Kako unaprijediti da se zloupotrebe ne dešavaju. Zloupotrebe, priznate, uvijek se dešavaju i ne dešavaju se samo u našem društvu, možda kod nas malo više, dešavaju se svugdje, to se sistemski mora riješiti. Saradnja između sudova, saradnja između sudija pravno ne bi trebala biti neki razlog zbog čega bi došlo do koruptivnih radnji. Znam, to u pravilu ne bi trebalo tako da bude. Međutim, postoje zloupotrebe u tom pravcu, jer, ako želite da to obrazložim, znači, legislativa postoji. Legislativa postoji, nužno je da se ovaj poštuje, ali isto tako postoji jedan kolegijalan odnos između sudija, ne samo između sudija, nego svih sfera društva i taj dio isto tako treba da se poštuje. To je onaj ljudski element koji mora da se poštuje. Da li to može producirati s jedne strane zloupotrebom – da, može.

DAMIR ARNAUT

Možete pojasniti ovo oko kolegijalnosti, ne mogu reći da sam Vas razumio? Budite precizniji, kako mislite kolegijalnost istovremeno treba da se poštuje, kao i procedure? U kom smislu?

ASMIR KORIĆ

U kom smislu govorim o kolegijalnosti? Hipotetički, da je u radu jednog sudije potrebno određena stvar, da bi on završio, da bi radio u svom predmetu, normalno da može da dobije informaciju, jer su te informacije javne. Nemojte se reflektirati na, ja se ne reflektiram na slučaj Pević.

DAMIR ARNAUT

Ne, ne, nisam. Mi ne govorimo ovaj ne razmatramo posebno aktivne slušanja, osim ako služe kao neki primjer više vas pitam kad kažete...

ASMIR KORIĆ

Ja sam rekao kolegijalnost u svim sferama društva. Znači, kolegijalnost, to je jedan obazriv pristup. Mi imam u sudu jedan tako obazriv pristup prema strankama. Hoćete da vam kažem na primjeru?

Zna i ovako, recimo u registraciji poslovnih subjekata, dostavu odluka vrši se putem APIF-a. Zna, vi ste se sjetili upravo je vijeće usvojilo pravo, usvojilo je to da su sve odluke objavljuju i da budu javne i dostupnost tih odluka da bude izmeđ u ostalog i strankama. Zna i, ne bi se desio slučaj da stranka koja se zove tog registra nazove sud i da ne dobije informaciju vezano za svoj predmet zbog toga što je greškom nazvala sud, zbog toga što ne zna kome da se obrati. Ona može dobiti informaciju o svom predmetu, konkretno da postoji određena odluka i gdje je može preuzeti. O tome sam govorio, kada sam govorio o toj nekoj pod navodnike kolegijalnosti.

DAMIR ARNAUT

Zna sad, možete mi reći nema još prijavljenih. Možete mi reći i Vaše mišljenje kada je u pitanju potreba za unapređenjem ukupnog stanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini. Evo, jedna stvar koju smo vrlo često pitali i prethodne svjedoke, evo na 29 sjednica koliko smo već održali... kad je u pitanju, da li smatrate da postoji sprega između u politike i nosilaca pravosudnih funkcija? Dakle, ne svih, ali vrlo često na ovoj komisiji kažemo, je li približne termine, 95% je odlično, 5% otprilike ne valja i ja sam, definitivno među onima koji smatra da je ogromna većina, ne bih sad stavljao neke procenete na to ogromna većina u pravosuđu su poštenu, zasni, vrijedni, odgovorni i tako dalje, ali da ovu lošu sliku, koja je ev nije samo moje mišljenje, već je rezultat brojnih izvještaja međunarodnih organizacija u suštini stvarata manjina. Da li mislite da postoji, da li ste vidjeli to na djelu sprega između u politike i pravosuđu, u smislu da politika utiče s jedne strane na imenovanja, a sa druge strane na ishode određenih sudskih postupaka?

DAMIR ARNAUT

Ovako, da Vam nešto kažem. Tražite od mene da vam, sad nije hipotetičko pitanje, tražite da vam odgovorim da li sam ja bio svjedok takvog nečega – ne, ja nisam bio.

DAMIR ARNAUT

Ne, Vaše mišljenje i da li ste uvidjeli da to postoji. Ne konkretno svjedok, zna i, krivih radnji jer onda biste bili u bavezi da ih prijavite. Dakle, jako puno svjedoka prije Vas je govorilo šta je njihov dojam

ASMIR KORI I

Dojam. Ja zaista u tom pravcu ne znam kolika je moja kompetencija da dajem taj neki odgovor, to bi bilo jedno ovaj kazivanje koje u principu ne bi bilo temeljeno na mom ličnom iskustvu, a neke stvari druge ja u principu ne mogu u toj mjeri sažimati i Vama dati neki precizan odgovor. Hoćemo li općenito reći, da li postoji sprega između u politike i pravosuđa, ja vjerujem da u nekim slučajevima da. Znači, ovaj sistem i imenovanja sudija jednim dijelom ovisi o politici. Ne samo direktno političarima. Vi imate, je li tako, u Vijeću predstavnika i članova Vijeća iz Parlamentarne skupštine. Imenovan iz reda Parlamenta BiH.

DAMIR ARNAUT

Jedan član VSTV-a, imenuje ga Parlamentarna skupština

ASMIR KORI I

On se nalazi tu. Znači, veći je to jedan, ja ne kažem da to nije neophodno ili da je to loša stvar. Zatim, imate predstavnika advokata. Isto tako, član je imenovan mislim iz Federacije jedan iz Republike Srpske. Znači to su sve neki esnaf i neki segmenti vlasti koji su involvirani samom svojim prisustvom i činjenicom da oni glasuju, involvirani u izbor sudija. I imenovanja za predsjednike suda i tako dalje. Znači, na to pitanje koje ste vi dali, ja sam dao jedan hipotetički konkretan odgovor. Sigurno da postoji.

DAMIR ARNAUT

Ali ekajte, ovo zahtjeva sad podpitanje s obzirom da ste identifikovali ova tri člana, od 15 VSTV-a. To jeste jedna, tri člana u VSTV-u, od 15 ukupno. Tri člana koje ste Vi identifikovali. Imate dva predsjednika advokatskih komora iz Federacije i Republike Srpske. Barem, kad su advokati u pitanju, to je bila opsežna tema pred istražnom komisijom da li treba biti tu, da li ne trebaju i mislim da moje kolege i ja otprilike razmišljamo u pravcu da bi možda bolje bilo da advokati nisu uključeni, isto iz razloga da advokati imenuju ljude pred kojima će sudije, pred kojima će se sutra pojavljivati što može dovesti do sukoba interesa. Ne zbog ovog što ste Vi naveli, ali ako sam vas dobro shvatio s obzirom da ste samo ova tri pomenuli, a to su ustvari dvije kategorije, jedan imenovan ispred Parlamenta, drugi imenovani ispred entitetskih komora, da li mislite onda da bi ta sprega politike sa pravosuđem koja kako ste naveli postoji, da bi nestala da ovo troje odstranimo

ASMIR KORI I

Ne ne. To je samo segment vezano za imenovanje.

DAMIR ARNAUT

Pa kažem za imenovanja, da li bi nestala iz imenovanja ta sprega?

ASMIR KORI I

Pa gledajte, ja mislim da ja ne govorim da je to sprega. Vi ste možda krivo shvatili. Ja sam spomenuo da iz Parlamentarne skupštine imenovano lice, zna i iz zakonodavnog doma.

DAMIR ARNAUT

Nije imenovana osoba iz Parlamentarne skupštine, nego je Parlamentarna skupština imenuje osobu koja ne smije biti član političke...

ASMIR KORI I

Ne mora značiti, apsolutno da je to uzrok tog političkog uticaja. Ja govorim, mi govorimo o sferi ljudi zna i politike i pravosuđe. Ljudi iz politike mogu biti u doticaju sa pravosuđem, mogu uticati. To je sve hipotetički odgovor. Ja tome svjedočio nisam. Razumijete. Ovaj, ali mislim da VSTV odnosno članovi, moje lično ubjeđenje, moje mišljenje da bi trebali biti iz pravosuđa. Isključivo, odnosno, iz reda sudija i tužilaca. To je moje mišljenje. Ovaj.

DAMIR ARNAUT

Hvala. Gospodin Borenović pa gospođa Olo. Gospođa Olo pa gospodin Borenović, izvinjavam se.

ALMA OLO

Hvala lijepo. Je li samo zbog toga? Pozdravljam predsjednika Okružnog privrednog suda u Banja Luci. Mene interesuje Vaš stav o postojanju privrednih sudova, da li mislite da je to dobro, s obzirom da ste predsjednik tog suda, a da u Federaciji, za razliku od Republike Srpske nemamo ustanovljene privredne sudove. Pretpostavljam da će Vaš stav biti afirmativan jer predsjedavate tom institucijom i da mi kažete koje su prednosti privrednog sudovanja u entitetu. Drugo pitanje

odnosi se na dužinu trajanja postupka. Pripremaju i se za ovu sjednicu, ja sam pogledala Zakon o sudovima Republike Srpske i pregledala sam detaljno vašu nadležnost, stvarnu nadležnost. Mislim da je jako obimna i ne mogu da vjerujem da vi to tako ekspresno rješavate i da sad postupate po predmetima iz 2020. s obzirom da ste nadležni i za parni ne i za vanparni ne izvršne postupke, autorska prava, nelojalnu konkurenciju, ste aj i likvidaciju, strana ulaganja, vrijednosne papire i puno toga što vam je dato u nadležnost, evo strpite se. Tako da ne vjerujem da znam, kako dolaze predmeti u kutijama, pogotovo predmeti privrednog sudovanja. Da je dokumentacija obimna i eto tu vas molim da pojasnite dužinu trajanja postupaka, to je drugo pitanje. I treće pitanje koje je po meni najvažnije, odnosi se na vašu stvarnu nadležnost koja se tiče nelojalne konkurencije i monopolističkog položaja na tržištu. S obzirom da na nivou Bosne i Hercegovine imamo Zakon o konkurenciji, ustanovljeno Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine i Sud Bosne i Hercegovine koji postupaju po ovim predmetima. I kako Vi crpate nadležnost za te predmete, čini mi se da ulazite u domen države kada rješavate o tome i drugo je pitanje Zakon o autorskim pravima, jer ovdje u stvarnoj nadležnosti vama stoji rješavanje autorskih prava, a mi imamo Zakon o autorskim i srodnim pravima na nivou države i Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskih prava na nivou države i Institut za intelektualno vlasništvo na nivou države pa ne znam šta vi kao Privredni sud možete rješavati na nivou Okružnog privrednog suda i da li mislite da ste vi ovdje preuzeli ingerencije države entitetskim zakonom o sudovima, ne vi nego entitet Republika Srpska. Tri pitanja, eto, ako treba da vas podsjetim, podsjetiti u.

ASMIR KORI I

Prvo pitanje koje ste postavili svrsishodnost osnivanja okružnih privrednih sudova u inak njihov. Ovako, moram vas ispraviti, vezano za Vaš navod da mi radimo samo po predmetima iz 2020. Ja sam samo rekao da su svi predmeti iz 2020. ušli plan realizacije rješavanja predmeta. Normalno da postoje predmeti iz ranijih godina, ali su svedeni na mnogo manju mjeru i u gotovo su svi završeni i po prirodi mi radimo u prvom stepenu, znate. Inicijalni akt je tužba. Najčešće je tužba i od tad se počinju računati rokovi starosti predmeta. Znači, mi radimo u prvom stepenu. Znači, izatada ide drugi stepen viši privredni sud, zatim Vrhovni sud pa Ustavni sud. Dužina trajanja, znači poslije odluke Višeg privrednog suda, odluka postaje pravosnažna i moguće je izvršavati onda slijedi izvršni postupak koji se inicira od strane stranaka. Ne znači i nije tako da se stranka odmah nakon dobijanja pravosnažne odluke i za tim da je izvršava u izvršnom postupku. Nekad može biti

dobrovoljno izvršenja od strane tuž, ovoga dužnika, najbolje tako da se izrazim. Zna i, to je situacija sljede a. Donijeta je presuda, pravosnažna je presuda, ide se u izvršenje, ali izvršenje kre e recimo tri godine nakon pravosnažnosti. Svo to vrijeme za koje je stranka bila neaktivna, se ubraja u vrijeme koliko predmet nije ura en. Tako esto puta dolazi do jedne krive i iskrivljene slike koliko traju postupci. To su stvari kojim se sistemski kad se analiziraju, one se moraju sistemski analizirati, zašto i kako, ali to je sve zna i stvar od predmeta do predmeta. To nije, zna i, neki generalni zaklju ak da se može od toga iscrpiti.

ALMA OLO

Jedno potpitanje, mogu li predsjedavaju i. Rekli ste da izvršni postupak, da vama ra unaju trajanje postupka, od trenutka kada je stranka imala pravo da stavi prijedlog za izvršenje od tog trenutka da se to ra una u trajanje postupka pred vašim sudom. Mislim da je to pogrešno. Nemojte pritiskati, molim Vas, saslušajte me. Vrijeme trajanja postupka pa mislim laik zna se ra una od trenutka iniciranja postupka pred nadležnom pravosudnom institucijom. Vi kažete, stranka bila neaktivna tri godine i to vama ide na teret. Ma nije ta no, nemojte tako govoriti.

ASMIR KORI I

Inicijalni akt je tužba, inicijalni akt od kojeg se ra una rok. Ja sam samo naveo hipoteti ki primjer, može biti da ja i u tom pogledu pogriješim, ali vam kažem da inicijalni akt je tužba. I to zna i sljede e. Pokrenuta je tužba 1.1.2017. presuda je donijeta do u 18. godini, bila je na Višem privrednom sudu isto rok par mjeseci do godinu dana se dešava i u tom momentu tek stranka ima mogu nost pokretanja izvršnog postupka. Sve ono što je bilo u postupku parni nom se ra una u rok. Razumijete, jer to je tako?

ALMA OLO

Dobro, nema veze. Molim Vas, Vaš stav, da li je afirmativno i da li bi trebalo privredno sudovanje uspostaviti u Federaciji, po Vama je li to pozitivno i ovo što sam Vas pitala oko autorskih prava, nelegalne konkurencije i monopolisti kog položaja?

ASMIR KORI I

Vezano za osnivanje, zna i efekt rada privrednih sudova je evidentan u Republici Srpskoj. Svi drugi sudovi osim Okružnog privrednog suda u Bana Luci su manji, oni su mnogo prije došli u ažurnost zbog manjeg broja predmeta, Banja Luka je privredni centar i zbog toga ima najviše predmeta koji rade. Da li je to mogu e uradi i u Federaciji, zbog organizacije Federacije, bili su i predstavnici Svjetske banke u tom pravcu, zbog organizacije Federacije, injenice da postoje kantoni to bi zna ilo u principu jako veliki problem za ustrojavanje takvih sudova, barem ja mislim da je zaklju ak Svjetske banke u tom pravcu pa su oni predložili da se taj problem može riješiti dodatnim aktiviranjem vršilaca sudija, imenovanjem u postoje e op inske sudove koji imaju nadležnost za privredu odnosno koji se nalaze u kantonalnom sudu. To je jedno generalno i moj zaklju ak u tom pravcu, zna i zbog takve teritorijalne orgnaizacije da privredni sudovi u Federaciji bi zasigurno bili jedan finansijski teret njihovog osnivanja. Ja sam prilikom tog razgovaranja sa predstavnicima Svjetske banke iznio neki svoj prijedlog koji sam smatrao da je lucidan, ali koji teško da se može realizirati, da se ustanovi nadležnost za pojedine vrste privrednih sporova u najve im gradovima u Federaciji odnosno možda samo u Sarajevu. Zna i da se na takv na in pospješi rad po toj vrsti predmeta kako bi se mogli osnivati sudovi u Federaciji da se onda iza e iz okvira Kantonalne teritorijalne ure enosti i da se oni u principu osnivaju za odre ene regije. To je moje mišljenje bilo i tada sam ga iznio i mislim da je suvislo, ali ne znam koliko je to provodivo i da li postoji politika volja u tom pravcu. Za nadležnost koju ste me pitali, da li se odrebama zakona ovaj koji su doneseni na razini eniteta derogira nadležnosti Suda BiH, jel tako ne znam koliko mogu biti kompetentan zbog injenice da postoji zakonska rješenja koja su prisutna. Ako je zakonom tako odre eno nek se povede pitanje ustavnosti tih zakona i onda se može do i do odgovora za to. Da li je pravno ustanovljena nadležnost Zakonom o sudovima Republike Srpske za tu vrstu postupaka.

ALMA OLO

Da li sam vam, da li sam dobro razumjela da vi dovodite u sumnju da je Zakon o sudovima Republike Srpske eventualno nije saglasan sa zakonima na na državnom nivou i da bi zbog toga trebalo pokrenuti pitanje ustavnosti tih nadležnosti koja je vama data, a to je ustvari nadležnost državnog suda?

ASMIR KORI I

Niste me dobro razumjeli, nisam rekao da je derogirana nadležnost. To ste vi iznijeli takav zaključak. Ja sam rekao da u slučaju da tako nešto postoji svako može podnijeti Ustavnom sudu pa tražiti ocjenu ustavnosti. Nisam rekao, ja sam samo rekao da postoje i zakonsko rješenje vezano za našu nadležnost, mislim na nadležnost privrednih sudova u vezi sa tom vrstom dvaju predmeta ovaj proizilazi iz Zakona o sudovima Republike Srpske koji nama propisuje nadležnost. Razumijete?

ALMA OLO

Nije sporno da Zakon o sudovima propisuje tu nadležnost. Mene interesuje vaše mišljenje kao sudije, šta vi mislite da li Okružni privredni sud u Banja Luci time što izvršava nadležnosti u oblasti prava, nelojalne konkurencije, monopolisti kog položaja na tržištu krši zakone Bosne i Hercegovine koji se tu u autorskih prava i zakona o konkurenciji? Recite eksplicitno da li mislite da li kršite ili ne kršite.

ASMIR KORI I

Smatram da ne, zasada u ovom određenju nadležnosti koje je nama određeno Zakonom o sudovima Republike Srpske smatramo da je naša nadležnost izričito tu određena i mi u ovom trenutku postupaju i po odredbama Zakona o sudovima Republike Srpske imamo nadležnost i moramo da sudimo na tim predmetima. Drugo ništa vam ne treba, tražili ste konkretan odgovor i ja sam i dao.

DAMIR ARNAUT

Zahvaljujem sudija Kori i . Gospodin Borenovi , izvolite.

BRNISLAV BORENOVI

Hvala ja u evo iskoristiti priliku da postavim tri seta pitanja koja mislim da su jako značajna i ti u se dosadašnjeg rada ove Komisije i jednim dijelom ono što ste vi govorili kao predsjednik Okružnog privrednog suda, a sve s ciljem da kroz ove razgovore, ja ih više gledam kao razgovore, a ne saslušanja. Mislim da je svima interes da kroz ove razgovore kojih smo imali jako puno dođemo do određenih saznanja i određenih zaključaka koji će nama pomoći da u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine predložimo određena rješenja, da unaprijedimo stanje u pravosuđu

u ovoj zemlji. Prvo pitanje koje je možda i naj važnije je to opšta percepcija javnosti koju ste vi spomenuli, to je neka vrsta potencijalne prisustva korupcije u pravosuđu, koja je evidentna, koje ima i koja je vidljiva i ona se može gledati i sa aspekta određenih slučajeva koji su se dešavali u prethodnom periodu koje mi ne možemo da negiramo, moramo ih na određeni način spomenuti vodeći računa o osjetljivosti tih slučajeva, uvijek da pazimo da ne ulazimo u određene predmete.

činjenica da je skoro u Banja Luci i našem gradu uhapšen sudija koji je primio mito od 1000 maraka ili eura, ne mogu se tačno sjetiti i mito koje govori da je otkriveno korupcija dobrano prisutna u određenim segmentima pravosuđa ove zemlje, a cilj nam je isti da odvojimo sudije ili tužioce koji su spremni na prihvatanje mita u korupcije od sudija i tužilaca koji žele da rade odgovorno svoj posao kako je to definisano Ustavom i zakonima ove zemlje. Vi ste predsjednik Okružnog privrednog suda u Banja Luci, koliko sudija ima u Okružnom privrednom sudu? Samo kratko pa da nastavimo.

ASMIR KORIĆ

Trenutno u sudu imamo 16 ili 17 sudija, nisam u potpunosti siguran. Puno je veća sistematizacija, za mjesec dana ćemo imati jednog sudiju manje, imenovana je na Okružni sud Banja Luka.

BRANISLAV BORENOVIĆ

Dobro, kada je u pitanju ova korupcija u pravosuđu činjenica da je uhapšen sudija drugog suda. Ovo je dobra prilika da i vi kao odvjetnik koji predstavljate vrlo važnu instituciju koja se bavi ozbiljnim pitanjima u pravosuđu, pogotovo kada su u pitanju privreda i ekonomija i dobro ste rekli jako je bitna efikasnost ovog suda, ažurnost, sve ono što ste spominjali kada je u pitanju smanjivanje broja predmeta ali generalno kada je u pitanju ovaj slučaj pojavljuju se određeni medijski nastupi, jer pazite u ovom našem radu veliku ulogu imaju mediji, spominju se određeni natpisi u kojima se pokušava dovesti u vezu i sud kojim vi predsjedavate kada je u pitanju cijeli ovaj slučaj, kada je u pitanju registracija i preregistracija jednog preduzeća, neću spominjati baš zato da bi vama bilo lakše davati odgovore pošto ste rekli, potpuno vas razumijem, da u konkretnom slučaju treba voditi računa o nečemu što je u toku, ali činjenica je da je sudija uhapšen, da se radi o preregistraciji jednog preduzeća gdje je vlasnik tog preduzeća javno rekao da je bio reketiran od strane jednog sudije, da je taj sudija prema medijskim natpisima dobijao određene zaključke koji se tretirao kroz vijesti u zadnjem periodu, u kojem je spominjano vaše ime i neke druge sudije

iz Okružnog privrednog suda. Govorili ste o nekoj vrsti kolegijalnosti koja je prisutna u pravosu u ove zemlje. To vas je pitao kolega Arnaut, ja ostavljam prostor da kao uvijek predsjednik Okružnog suda, onoliko koliko je vašoj mjeri date odgovore na ta pitanja koja su se definitivno pojavila u javnosti Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, a ti e se ove posljednje korupcije kada je u pitanju primanje mita od strane jednog sudije, u predmetu koji se ti e registracije jednog preduze a.

ASMIR KORI I

Gledajte, to vaše pitanje dosta se naslanja na konkretan predmet, znate. Ono što bih ja htio u ovom momentu da kažem, a da sam pri tome što manje dovodim u pitanje samu istragu, tok istrage, sam taj postupak, odredbe zakona u tom pravcu, na ela koje me vežu odredbe Evropske konvencije o ljudskim pravima i tako dalje, i tako dalje, konkretan odgovor vezano za to vam ne mogu dati, jedan hipoteti ki odgovor koji bi trebao da se naslanja na konkretnost tuma enja odre enih odredbi, zakonski ure enja koja postoje, znate. Ovako u registarskim predmetima, registar u Republici Srpskoj funkcioniira na na in da se stranke ne oba aju direktno sudu, obra aju se APIF-u, u sjedištima gdje se ona nalaze. Zna i imamo tu situaciju gdje postoji mjesto gdje odluke dolaze i odkuda preuzimaju odluke i to je ta no zakonom pripisano šta i koje su njihove obaveze za to. Zna i svaka stranka koja želi na takv na in dostavljane u samom APIF-u ona mora u prijavi svojoj to i navede, a zakonska obaveza je da se za to interesira za ishod postupak. Zna i njen je teret interesovanje je na njoj. Teret za saznanje o odluci je na njoj. Znate, to je jedan segment vezano za registraciju poslovnih subjekta. Šta je problem u tome. Uzmimo primjer sljede i, stranka se nalazi u Trebinju osniva društvo u Banjoj Luci ona e u pravilu do i u APIF u Banja Luku podnijeti prijavu pa e onda onda oti i normalno u Trebinje jer normalno imaju rokovi u kojima se postupa i APIF i Sud, zna i ona e oti i i vratiti se u Trebinje, nakon toga se angažira aparat, prvo APIF, unose dokumenti, skenira dokumentaciju, stvara elektronski zapis toga dostavlja nama spis, mi imamo rok od dva dana da odlu imo o tom predmetu, dva radna dana. Ukoliko fali nešto od dokumentacije i ukoliko nešto nije uredu sa dokumentacijom, odlukama koje su donešene, mi radimo zaklju ak kao odluka u kojem opet stranka ima rok u kojem ona mora da postupa. Tak zaklju ak se dostavlja APIF u ponovo i sada dolazi uloga stranke u tom pravcu. Ona mora da se informira vezano za taj, odlu ivanje. Stranka se informira o predmetu i ponovo dolazi u APIF gdje treba vidjeti taj zaklju ak. Iza toga mora uzeti, vratiti se u Trebinje da bi pribavila ili ispravila ono

što je traženo u samom zaključku. Recimo da fali kopija lične karte ili pasoša, najbolje je recimo pasoša reći, ona se sada mora vratiti u Trebinje izvršiti kopiju, uvjeru i dostavljanje nama. To je itav sektor, to je ogromno vrijeme koje stranka gubi, ogromno vrijeme koje postoji i to se nastoji i zakonodavac je predvidio da mi idemo u postupak online dokumentacije. Zna i trenutno zakonsko rješenje je takvo kakvo jeste. Da li je u tom pravcu moguće izlaziti u susret stranci posjetiti u vaše je rečeno u tom pravcu da upravo zbog takve situacije mi smo stranka kad se obrati, obrađuje se referencima registra. Referent registra i većina radnika u sudu imaju pristup jedinstvenom informacionom sistemu jer rade u tom sistemu i može dati uputu stranci na donijeti zaključak, morate ispraviti ovo i ono. U tom kontekstu smatram da je to jedan najniži oblik, ako postoji neka povreda, smatram da je to najniži oblik povrede propisa, jer mi ne služimo radi sebe, postupak nije služen radi sebe, nego radi stranaka. Mi smo aparat kojim se oni koriste, oni ga plaćaju to je u pravilu jednostranački postupak. Nju samo interesuje to, i zamislite da uskratite takav podatak i da je izložite tolikom troškovima, a to je redovna pojava. Evo što se tiče samog tog predmeta rekao sam da ne mogu govoriti i vjerujte mi da sam ja prvi ovdje koji bi volio da je okončan postupak i da mogu da kažem nešto vezano za to. Evo ja mislim da sam odgovorio na ono što ste tražili.

BRANISLAV BORENOVI

Hvala vam, moje drugo pitanje vezano je za CMS koji je izazvao pažnje i ovdje u istražoj komisiji imali smo slušaje gdje su sudije i tužioci potpuno konkretno i javno iznosili za nas šokantna saznanja jednu vrstu ozbiljnu vrstu zloupotrebe CMS sistema za dodjelu predmeta, u kojem se navodno može utjecati na to da se određeni predmeti daju određenim sudijama i tužiocima, kad je u pitanju primjena sistema CMS.

Prvo moje pitanje je šta mislite o CMS-u?.

ASMIR KORIĆ

Mislim da je to jedan jako dobar sistem, unaprijedio je rad sudova u BiH u potpunosti, omogućio je da mi pređemo iz manuelnog u elektronsko da imamo zapise elektronski, sve najbolje za sistem CMS-a imam za reći. To je jedan neophodna sistem, odličan sistem, da li ga treba unaprijediti, da zasigurno. Mislim da su bili pokušaji za to da se unaprijedi ali mislim da još uvijek nisu rezultirali time. Mislim da se treba regulirati i na zakonskom nivou, ne samo pravilnicima uvrstiti ga u

zakonsku, na nivo zakona mu dati mjesto, jer koliko sam shvatio on je sada jedan pomoćni sistem, ovaj dodjele predmeta i tako dalje. Da li su moguće zloupotrebe sistema ja to zaista u tom pravcu ne mogu reći, ali mogu reći i sljedeće vezano za dodjelu predmeta. Znači ja, okvirni, općinski sudovi su prvostepeni sudovi. činjenica da bi se dodjelio predmet nekom sudiji na promatranom stepenu, stvara jednu situaciju koju u principu je za eventualnu korupciju neizvjesna, zašto, zato što poslije prvog stepena ima viši stepen, odnosno kantonalni sudovi, okružni sudovi, viši privredni sud, sva trojica sudija koji sude iz tog suda. Iza toga, još, sad se baziram na viši privredni sud jer pretpostavka je da može biti korupcija u onim slučajevima koji su značajne vrijednosti. Imate dostavljanje odnosno postupanje Vrhovnog suda po reviziji, znači itav niz je ovaj sedam sudija odlučuje, najmanje četiri odlučuje o tome. Ja ne mogu govoriti o tome da to nije moguće, ja ne mogu govoriti da se to ne radi. Ja ne znam da li se to radi. Ja mogu garantirati za sebe šta ja radim, kako radim i kako se radi u Okružnom privrednom sudu. Mislim da u tom pravcu treba, volio bih i pozivam medijske kuće, pozivam novinare da dođu i vide. Mi smo stvarno otvoreni za sve. Možete doći kod nas kad god hoćete, možete tražiti šta god hoćete, ni jedan novinar nikad nije odbijen. Bilo je nekih zloupotreba od strane novinara, ne zloupotreba nego nekih smicalica. Pošalju vam upit vezano za nešto petnaest ili dvadeset minuta prije nego što to objave na nekom portalu. Da date osvrt za koji biste vi možda trebali izdvojiti par dana da bi dali jedan korektan i konkretan osvrt. Pozivam medije da dođu kod nas i mi ćemo u tom pravcu sigurno djelovati da što više budemo otvoreni prema medijima, da im dostavljamo, više ne ćemo tražiti njihov aktivnost, nego ćemo mi dostavljati da dolaze na sudjenja da vide šta mi i kako radimo. Da dobiju oni lično uvid šta se i kako radi, a ne da budu prenos onog sudjenja kako neka od stranaka ima u pojedinom sporu. Znači, parni postupak, posljedica parnog postupka je da neko uvijek gubi a neko dobija. I sigurno da ona pravna osoba, onaj pravni subjekt koji gubi neće emotivno ne može biti zadovoljna, to se može dalje reflektirati u njegovom shvatanju vezano zato. Ako vas interesuje oko dodjele predmeta, vi govorite u momentu dodjele predmeta i eventualno dodjelu predmeta nakon što je neki sudija zadužio predmet.

BRANISLAV BORENOVI

Oprostite, vratit ćemo se, to je treće pitanje, samo da završimo. Konkretno, da li je moguće u sudovima isključiti dio sudija i na taj način omogućiti da određeni predmet dođe do određenog sudije?

ASMIR KORI I

Ja vjerujem da je to moguće, da je moguće, s tim da u vama sada reči jednu stvar koja je jako bitna i da je morati znati. Ta činjenica da se neko uključi, neko isključi na prvom stepenu može se desiti i dešava se vjerovatno. Veći problem i pravi problem bi bio kada bi se to reflektiralo na viši stepen. Tad govorimo o eklatantnom kršenju odredbi CMS-a, tad je pravi problem.

BRANISLAV BORENOVI

Vrlo konkretno, ostanimo na ovom nivou, ko može donijeti odluku ili ko je taj ko može da pritisne taster isključi 14 sudija kod vas i ostavi dva u sistemu, ko?

ASMIR KORI I

Samo IT tehničar.

BRANISLAV BORENOVI

Samo IT tehničar, on to može uraditi po nalogu predsjednika suda?

ASMIR KORI I

On to može uraditi po nalogu predsjednika suda, može uraditi samoinicijativno, može uraditi po nalogu bilo koga. On ne može da radi nego samo po nalogu suda odnosno osoba koje predsjednik suda ovlasti da može izvršiti takvu radnju, jer predsjednici sudova su ljudi, idu na godišnji odmor, imaju zamjenike, ako nema zamjenika onda ima posebnom odlukom imenovan neki sudija koji će vršiti nadgledanje rada u sudu i tako dalje.

BRANISLAV BORENOVI

Zna i službenik IKT-a može isključivo po naredbi predsjednika suda ili osobe ovlaštene od predsjednika suda da u datom momentu uđe u sobu i nekoga isključi i ne znam ni ja samo tako?

ASMIR KORI I

Ja koliko znam to je moguće.

BRANISLAV BORENOVI

Da li ste vi koristili kao, pošto smo ovdje imali saslušanje, radilo se o saslušanju sudije Tabakovi a iz Br kog, koji je iznio ozbiljne primjedbe na rad njegovog predsjednika suda, da li ste vi kao predsjednik suda ikada kolistitli tu mogu nost?

ASMIR KORI I

Ne, ja u vam re i koju sam mogu nost iskoristio, konkretan primjer, ja smatram da mogu o tome da pri am. Ne u vrije ati apsolutno ni jednog momenta kodeks sudijske etike, zna i u toku 2017. godine, ja se izvinjavam. Zna i u toku 2017. godine negdje u sedmom mjesecu od strane Visokog sudskog i tužila kog vije a imenovano je, novoimenovano je troje sudija kao što sam vam rekao, bio je jedan od ciljeva mene kao predsjednika suda da to i sa legislativnog i sa aspekta riješim i osiguram sredstva od strane vlade. U toku tog sedmog mjeseca zna i su imenovani tih troje sudija i u konsultaciji, u tom momentu po inje zna i imaju planovi 7 mjesec, planovi se realizuj ve su odre eni predmeti, odre ene sudije i mi dolazimo u situaciju da dobijamo troje sudija, sa predsjednicima odjela dogovaram da e jedan od sudija i i na parnicu, a dvoje sudija e i i na izvršenja. Nakon toga dolazimo do zaklju ka da je najbolje da taj novi sudija da zbog injenice da ve se nalazi u planovima, da bi se efekt sudija koji ve rade na tim predmetima, da bi se do kraja godine završio i da bi se ti predmeti u što ve oj mjeri završili odre ujem da se ti predmeti, novi predmeti koji do e stave jednom, na mene li no i predjednika odjeljenja, u kom djelu na mene. Kao prvo ja sam 2016. godine imenovan kao predsjednik suda i onaj dio koji sam imao uraditi smatrao sam da sam uradio, ja samo ne znam da li sam pogriješio godinu, 2017. godine, u tom periodu, dogovoreno je i tako je odre eno da se ti predmeti pošalju tužilaštvu na odgovor i da ti svi predmeti do u na novog sudiju. Kojeg sudiju ja ne znam, oni e krajem osmog mjeseca odrediti od to troje sudija koji e biti na parnici. Što, zato što ti novi predmeti omogu avaju tom novom sudiji da iz kapaciteta tog broja predmeta na osnovu ovaj procesnih odluka koji se donose presuda zbog propuštanja rješenja, može iscrpiti normu za jedna mjese jer je za tu godinu jedan mjese iscrpi normu. U setu tih predmeta koji su došli na mene ja to moram zato što je to medijski popra eno, a mislim da bi bilo korektno za medije, da u me u tom momentu pitali ovo što govorim sad vama. Ne samo od medija nego od i strane ste ajnog dužnika odnosno predstavnika ste ajnog dužnika.

U setu tih predmeta koji su došli na mene zbog otvaranja ste ajnog postupka u jednom od najzna ajnijih ste ajnih postupaka koji postoji.

BRANISLAV BORENOVI

Misli se na banku Srpske je li?

ASMIR KORI I

Pa ja mislim da bi taj dio trebao izostaviti ali vi ste rekli. Ovaj su došli predmeti koji su podnešeni od razli itih subjekata, privrednih subjekata sa teritorije Republike Srpske odnosno Bosne i Hercegovine, od strane razli itih advokata koji su poslani putem pošte i zaprimljeni u sudu. Referent za prijem pošte te predmete unosi i dodjeljuje im jedne predmete jedan za drugim tako što se nalaze na hrpi tako u tom setu predmeta osim tih etiri predmeta koji su došli ja sam zaprimio još predmeta koji su tužili banku srpske. Po pavratku sa godišnjeg odmora, ja nisam u tom periodu mnogo ni radio, predsjednik odjeljenja je odmah, koji je postupaju i sudija tražio da se odmah ti predmeti uzmu u rad i ja sam odmah zakazao ro ište za te predmete, donio sam etiri nego pet – šest odluka. Donio sam odluke na na in da su te odluke predstavljale kasnije sudsku praksu na osnovu koje se odlu ivalo. Iz ne znam kojeg razloga neko smatra da je to nešto nevjеровatno da se poredaju brojevi nekog subjekta jedan za drugim. To je tako jedna redovna situacija u manjim sudovima ima jedan sudija koji prima predmete jedne vrste, on dobija broj za broj tog predmeta ako do e. Nama se dešava da mi na kraju godine od strane komunalnih preduze a dobijamo hrpe predmeta koji se ako u tom momentu odre eno da jedan sudija prima viša nego drugi sudija može desiti da dobije po desetak, petnaesta i po pedest predmeta jedan za drugim broj. To je potpuno nebitna stvar, to nije nikakv uticaj, tu nema nikakve malicioznosti, ne u govoriti uop e u iju korist sam donio odluke to javnost može da provjeri, to mediji mogu da provjere. Ne govorim, možda krivi izraz, na koji na in sam odlu io. Zna i ja ne znam na koji na in neko može spoznati, do i do takve spoznaje jer je ta spoznaja u toj mjeri nelogi na, u toj vjeri ima varijable, u, u, da predstavlja možda onaj nevjеровatn splet okolnosti koji se ne može kontrolisati. Je li mislite da samo odgovorio na ovo?

BRANISLAV BORENOVI

Ne vi ste sami spomenuli jedan slu aj.

ASMIR KORI I

Da vam budem iskren, ja sam morao, ja sam volio da sam tu stao.

BRANISLAV BORENOVI

Osjetio sam ja, zato sam i rekao najveći slučaj, banka srpske u kojoj su stotine miliona maraka.

ASMIR KORI I

Htio bih samo možda nadovezati se na to, s obzirom da mi to ostavlja prostor, ako dopustite, diktiraju koliko su rokovi, gdje se ti predmeti nalaza, donose rješenja, nadležnosti, da nam upućujete tako to čine, i onda je to problem kod tih sudova što to blagovremeno ne čine. Prošlo je četiri i po godine od otvaranja stečajnog postupka.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro onda u svakom slučaju rekli ste da je to splet određenih okolnosti, samo ste rekli da su....

ASMIR KORI I

A još da kažem da su stotine predmeta u tom predmetu.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro, podnesene određene tužbe vezano za stečaj banke srpske i da su sve te tužbe zavedene u tom CMS sistemu u jednom planu dodjeljene vama i da se na tom slučaju još radi, jel tako?

ASMIR KORI I

Ja sam uradio, ne, ne samo malo. Ja sam sve te predmete završio za godinu i po dana.

BRANISLAV BORENOVI

Jel to isto vezano za činjenicu, koliko je meni poznato da je stečajni upravnik banke srpske čak vas tužio za zloupotrebu CMS sistema i najavio neku žalbu VSTV-u, je li to tačno?

ASMIR KORI I

Ja ne znam, ja sam sa gospodinom razgovarao, Radivojac. Ja sam sa ste ajnim upravnikom razgovarao nakon tog nekog objavljivanja i objasnio na na in istko kako sam vama objasnio i stekao sam utisak da on nema ništa protiv te, da on u principu i onu informaciju koja je takva samo uzeta da se bez strane suda ili mene li no mogla komentirati predmete, ovaj od strane novinske ku e ili portala, ja se sada ne mogu sjetiti ovaj, ja ne znam da li je on uradio, misim da je stekao dojam da nije bilo nikavog malicioznog postupanja, nikakve namjere, jer je namjera nemogu a. Jel shvatate po etak mog izlaganja, to su etiri razli ita subjekta iz etiri razli ita mjesta koji imaju etiri razli ita punomo nika, koji šalju pošto, koji se pošta od ovuda ili onuda dolazi u razli ito vrijeme, koincidencija postojanja da su predemti stajali na hrpi kasnije e i i još jedan predmet u toj hrpi pa biti evidentiran, ne znam neposredno ili posredno, neposredno u sudu ili putem pošte i na kraju sama odluka.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro, polako. I tre i set to jest tre e pitanje za jednu pojavu koja je o igledna u pravosu u ove zemlje a ti e se ne ega što je postalo praksa da imate jedan dio sudija i tužioca koji pod navodnicima imaju puno predmeta, imaju puno posla, a imate sudije i tužioce koji ne rade ništa, zna i da kolokvijalno kažem ne rade ništa. Pa imamo saznanje, situaciju recimo da Tužilaštvo Bosne i Hercegovine ima tužioce koji su se žalili da nemaju niti jedan predmet, a imamo tužioce koji su favorizovani od prvog ovjeka Tužilaštva Bosne i Hercegovine koji dobija monog predmeta. Šta vi generalno mislite o toj praksi koja je nakon dodjele predmeta CMS sistemom na ovaj ili onaj na in, isklju ivanjem stvara odre eno pitanje zloupotrebe CMS sistema. U toj presignaciji odre enih predmeta koliko je prisutno kod vas u Okružnom sudu i da li je ta no da se ta presignacija koristi da bi se odre eni predmeti izuzimali od pojedinih sudija ili tužioca i dodjelivali pod navidnicima sudijama i tužiocima koji efikasnije rade svoj posao, kako je praksa kada je u pitanju vaš sud.

ASMIR KORI I

Ovako, mi zna i govorimo o presignaciji predmeta. Prvo moram jednu stigmu da otklonim vezano za presignaciju predmeta. Presignacija predmeta je jedna od glavnih aktivnosti predsjednika suda. On to ne radi na svoju ruku, on to radi na osnovu Pravilnika o unutrašnjem poslovanju i na upustva

o kreiranju plana rješavanja predmeta i tu je to propisano. Unutar toga se sve može ekstrahirati, do i do zaključka i kada dolazi do presignacije, pa u krenuti da vam obrazložim to i ostaviti ete mi malo vremena. Mislim da bi bilo uputno da sami imao mogućnost pojedina legislativna rješenja iz tih akata pročitati ali mislim da će biti dovoljno da ja to obrazložim usmeno. Presignacija predmeta je značajna i redovna aktivnost i nužna aktivnost da bi se postigao onaj cilj koji je uputstvom za izradu plana rješavanje predmeta određeno, a jedno je smanjenje broja neriješenih predmeta, pod navodnike stariji, mada je novi pravilnik, neriješenih predmeta, postizanje svih onih na čela koji su određeni i implementirani je bitna za pravo sudovanja. Prvi dio vezan za presigniranje predmeta, značajna obaveza je predsjednika suda je da svake godine na početku godine do 31. januara tekuće godine izvrši nivelisanje predmeta, a to je, posljedica toga je presignacija predmeta. Šta značajna i nivelisanje predmeta? Uputstvom je određeno da svaki sudija mora doći na jednaku mjeru na početku same tekuće godine jer se na to naslanjaju kriteriji za ocjenjivanje rad predsjednika sudova u Bosni i Hercegovini i predsjednika sudova. Šta značajna i to niveliranje predmeta, ono značajna i sljedeće i tako je upravo i propisano. Ono značajna i da svaki predmet unutar određeno referata mora da ima jednak broj predmeta i jednaku starosnu strukturu predmeta na početku godine. Šta to u principu značajna i? Kako se to realizira? Realizira se na sljedeći način. Zaključuje se dakle prethodna godina, nova godina kreće, mi smo dužni do 15. januara dostaviti te preliminarne planove, a onda jedinica za efikasnost to pregleda. Utvrđuje se aritmetička sredina broja predmeta po referatu, utvrđuje se aritmetička sredina starosti predmeta po referatu i odmah se vrši niveliranje predmeta od onih predmeta koji su u tom momentu, značajna i zaključuje se sa 31.01., ako i ta godina ulazi u ovaj rješavanje, ovaj, kod nas da, kao što sam rekao u cjelosti. Kad se utvrdi to izvrši se nivelisanje predmeta to sve radim na bazi odluke koju ja donosim u martu na bazi elektronske poruke, naredbe IKT službenicima, administratorima da oni sprovedu tu prvo određenoje koja je aritmetička sredina, koji su predmeti i ono što ide dalje s tim i oni to odrade. Mi nikada nismo dobili sugestiju plana, jer mi to upravo tako moramo raditi i sve i jedan sud u BiH mora uraditi na početku godine. Ja govorim o niveliranju predmeta.

BRANISLAV BORENOVI

Od koga ste trebali dobiti sugestiju? Rekli ste niste dobili sugestiju?

ASMIR KORI I

Od strane Visokog sudskog i tužilačkog, taj nadzor se vrši od strane komisije, samo malo, službe jedne unutar VSTV-a, nikad nismo dobili i nikad, oni zna i vrše nadzor i nad realizacije plana i nikad nismo dobili ni jednu primjedbu u vezi sa tim planom i ne znam kako bi mogli dobiti kad mi za 2019. godinu koja je referentna godina ostvarenje plana je od 93 i još nešto posto, na razini suda. To je zna i ta jedna i to je masovna presignacija predmeta i redovna presignacija predmeta i mora se to uraditi. U toku godine, kada, tako je isto uputstvom određeno, u toku godine ako bi došlo ili procjenilo se, bilo na opštoj sjednici ili od strane predsjednika suda, bilo od strane kolegija predsjednika suda u susatancima sa predsjednicima odjeljenja ako se ustanovi da određeni sudija ne prati dinamiku rješavanja predmeta, nama je određeno da mi moramo realizirati plan u potpunosti, onda se vrši presignacija. Ja samo vama govorim kako je to propisima određeno, to ne zna i da smo mi to i radili i da smo imali potrebu za tim. To je zna i redovna, masovna presignacija.

Drugi slučaj presignacije predmeta je u slučaju kada dođu nove sudije pa oni moraju uzeti referate, kada odu sudije pa se raspoređuju referati unutar odjeljenja tim sudijama, zatim kada se vrate sa dugotrajnog odustva, bilo da je bolovanje ili porodilno odsustvo. Sve su to zna i situacije kada se mora izvršiti presignacija predmeta, kada se moraju formirati ili rasformirati referati i mi imamo obavezu ne samo po uputstvu nego i pravilniku o unutrašnjem sudskom poslovanju i po CMSu, gdje je tačno određeno da je to obaveza ne pravo, i mi to tako, to se mora raditi i to nije ništa neobično. Upravo je tu glavna aktivnost predsjednika suda i one osobe kojoj on prenese nadležnost zato. Mi dakle govorimo o masovnim presignacijama, i postoje individualne presignacije. Individualne presignacije su one definisane po zakonu, to je isključenje / izuzetak sudija i postoje situacije i to je recimo evolutivno unapriječenje CMS-a bi trebalo biti upravo u toj situaciji. Kada u toku postupka dođe do promjene vrijednosti postupka mijenja se vrsta postupka koji se mijenja, ili prelazi u postupak od male vrijednosti ili u klasični parni odnosno privredni spor u tom slučaju se otvara nova faza i sistem ne dodjeljuje tom sudiji predmet, nego dodjeljuje drugim sudijama i onda taj sudija obavještava referenta prijema pošte i tad referent prijema pošte određuje i daje određena u pravilu, kome dođe predmet prije, daje naredbu IKT da predmet prebaci na sudiju koji je prirodni sudija koji radi taj predmet. Zato i sad sam detaljno objasnio.

BRANISLAV BORENOVI

E sada ja imam za vas ključno pitanje. Ja sam vjerujem u situaciji da razmišljam da ta kvantitativna, zna i količinska presignacija je ustvari možda najveća opasnost za kvalitet presude.

ASMIR KORIĆ

Da, slažem se s vama.

BRANISLAV BORENOVI

Znači, kvalitet presude, rukovođenje kvantitetom, pravljenje ažurnog rezultata to može da utiče na kvalitet presude i tako.

ASMIR KORIĆ

Ne kvalitet presude, kvalitet rada.

BRANISLAV BORENOVI

Ako sudija da mu treba vremena za jedan ozbiljan problem. Rekli ste da je mnogo predmeta, to znači da zbog tog kvantiteta koji je primaran, vi u suštini, dovodi se kvalitet same presude jer se od jednog sudije uzeti predmet, presignirati drugo, treće ili četvrtom.

ASMIR KORIĆ

Neće, sad da shvatiti jednu stvar. Vi sad govorite od jednog sudije pa drugog pa trećeg. Mi nikad nismo presignirali predmet koji se nalazio u fazi zakazanog pripremnog ročišta, u fazi zakazanog ročišta za raspravu, niti jedna presignacija u tom pravcu, znači, ovaj mi smo u tom pogledu odrješeni upravo radi te situacije kvaliteta rada, zakonskih posljedica vezanih za to jer recimo da dođe do presignacije predmeta u toku rada sudija se mora vratiti jedan korak nazad i upravo te predmete stavljamo i oni nam budu bazični predmeti. U toku 2019. godine, sad u vama reči samo jednu stvar, upravo zbog ovoga što ste vi sada rekli ja opšte nisam dao naredbu da se izvrši presignacija predmeta, ne u skladu sa uputstvom jer smo ispoštovali uputstvo. Šta je bilo, mi smo u toku 2019. godine završili 93 i još nekoliko posto predmeta koji su bili u planu, ostao je onaj segment nekih 6.5 % , na tim predmetim sudije su radile ali nisu završili te predmete. Nelogično bi bilo moje presigniranje tih predmeta da bih udovoljio apsolutno ovim odredbama vezanim za

starost, dogovor između mene i sudija na opštoj sjednici je bio, ne mogu vršiti presignaciju u tom pravcu. Zna, kasnije se desilo, 20 ta godina, ja sad, nadovezao bih sa na ovaj vaš vezano za kvalitet ovaj. Ne može presignacija utjecati na kvalitet presude, na kvalitet presude utječe ta činjenica što su kratki rokovi za rješavanje u tom predmetima, koji su ogromni predmeti, koji tehnički nije moguće završiti u onim nekim rokovima kako je propisano. Naravno, ja sam siguran da u tom pravcu postoji jedna fleksibilnost od UDT-a da ipak vide koliko u uračeno posla nekog sudije, normu i sve to ako dolazi do kašnjenja u konkretnom predmetu, pojedinačno ovaj ipak na u jedan normalan nivo jer nije normalno da uradite presudu u 150 dana, a pored toga morate uraditi još 16 presuda.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro, i sad u spomenuti i prvi put neka imana. To je zna i jedan od ključnih predmeta zašto su ste taj predmet uzeti recimo od sudije Bosni i dodjeljeni drugim sudijama jel to jedan od ključnih razloga za presignaciju.

ASMIR KORIĆ

Za ovo, ja mislim da taj dio vezan za imenovanje, nemojte molim vas to. Mi možemo apsolutno govoriti za tu presignaciju, nema nikakvih problema da kažem apsolutno sve.

BRANISLAV BORENOVI

I na kraju jedno bolno pitanje...

ASMIR KORIĆ

Nemojte molim vas, dajte dopustite da završim. Zna i ta odluka vezano za presignaciju predmeta je posljedica predmeta koji sam dobio od višeg privrednog suda, kolegiji tog suda. Zna.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro, vrlo je bitno zato što smo dobili saznanje da u pojedinim sudovima, ne u vašem nego u pojedinim sudovima i tužilaštvima imamo jednostavno jedan disparitet predmeta koju rade određeni tužioci u odnosu na druge što je činjenica koju moramo....

ASMIR KORI I

Gledajte, samo u vam jednu digresiju napraviti u tom pravcu. Zna i sudija koji završi predmete u toj, prethodnoj godini, dobija nove predmete sudija koji to nije uradi. To je proces, ono kako to uputstvo nalaže jer nam je cilje efikasnosti, to je vodila u tom pravcu. Nije stavljen na pijadestal u tom smislu.

DAMIR ARNAUT

Izvinjavam se, gospodine Borenovi u, zna i dobija, može dobiti samo one predmete koje taj drugi sudija još uvijek nije započeo, nije održano pripremno ročište, samo su njemu signirani?

ASMIR KORI I

Pazite to u uputstvu ne piše.

DAMIR ARNAUT

Ne kažem u vašem konkretnom slučaju.

ASMIR KORI I

U konkretnom našem slučaju smatram da tamo gdje se nalazi u pripremnom ročištu za glavnu raspravu da te predmete ne treba presignirati, osim u slučaju da taj sudija izlazi van suda.

BRANISLAV BORENOVI

I završno pitanje koje je ustvari ključ svih pitanja. Vi ste rekli na početku i mi svi smo saglasni da imamo prisutnu jednu vrstu korupcije u pravosuđu i da je treba sistemski riješiti, kako sistemski riješiti korupciju u pravosuđu?

ASMIR KORI I

Ja u opet reći, ne znam koliko sam kompetentan da kažem, zna i tu treba itav niz insitucionalnih rješenja na i da bi se to riješilo. Nemojte smao misliti da je pravosuđe, da bi pravosuđe u svakom smislu bilo i trebalo, mora biti najsvjetliji primjer svakog društva ovaj, kako riješiti, ja mislim da to može samo putem institucija, nikako se ne može riješiti javnim linijem. Ne može neko iznositi svoje viđenje ne boga i da se to bez ijedno trenutka provjere, samo radi

senzacionalizma ekstrahira i stavi na pijadestal i na takav na in etiketira nekoga. Ja to govorim, nažalost iz li nog iskustva.

BRANISLAV BORENOVI

Vi meni, svako od nas ima odre ena li na iskustva to možemo da pri amo i svako od nas je javna li nost, na kraju krajeva ... da javna funkcija je takva da nosi tu neku vrstu javnog eksponiranja. Nego ovo što se ti e generalne korupcije koja je prisutna u pravosu u sve više i više imamo slu ajeve koji su otkriveni, koji su tu. Pazite ne možemo re i da je javni lin kada je snimljeno da je neko uzeo novce ili kada je re eno da je neko davao predsjedniku VSTV-a ili nekome da odnese predsjedniku VSTV-a novac da nešto riješi, to nije javni lin to su talo vidljive stvari koje se dešavaju i vjerovatno je sve više i više takvih stvari. Ja smao pitam, da da se potpuno izvu emo iz nekih naših javnih pozicija šta je to mogu e sistemsko rješenje da se ta korupcija prokleta u ovom društvu svede na minimum. Evo vi koji ste ovjek sudija prije svega, ovjek godina takvih da ete još mnogo, mnogo života provesti na javnim funkcijama. iji je interes kao ve ine nas da se korupcija svede na neki minimalni nivo, ako je mogu e nulti nivo, što je nama svima cilj, šta uraditi, je li zakon, jel policija, je li sud, je li tužilaštvo, vjerujte da je postalo više neizdržljivo i to ste sami rekli da je prisutna korupcij da je ima, da nam sudije uzimaju, neke, nažalost uzimaju novac, završavaju slu ajeve ekspresno, i ponavljam još jednom hajde da se izvu emo iz konkretnih predmeta. Šta je to mogu e rješenje da se korupcija iskorijeni u pravosu u. Pitam vas zato što ste unutar sistema, zato što ste u jednom od sudova koje je jedan od najosjetljiviji jer se bavi privrednim predmetim, zaista najosjetljivijih.

ASMIR KORI I

Hvala na pitanju, ovaj i što ste ga postavili. Ja stvarno moram nešto priznati. Do prije 7-8 mjeseci ja uopšte nisam egzistirao kao javna li nost. Toliko samozatajno radio svoj posao, ni jednog momenta nisam zovnuo ni jendu medijsku ku u, a to je moja greška, moram priznati, da vide efekat rada u sudu, ja sam vama spomenu koji broj predmeta je ura eno u kojoj mjeri smo sveli za tri i po godine broj predmeta, parametre koje smo mi spomenuli. To niko ne može zanijekati, to je evidentna injenica, to se nalazi VSTV-u i to svi vide. Kako riješiti sistemsku, kako riješiti korupciju u sudovima, mora se riješiti krupcija u cijelom društvu, mora se riješiti korupcija u cijelom društvu mi sura ujemo kao sud i sa odre enim provodiocima odre enih aktivnostima

unutar samog postupka ste ajnim upravnima. Mora se tu vidjeti šta i kako se radi. Nedopustivo je da postoji odnos ste ajnog upravnika i persone pojedinog koji je pokrenuo ste aj i on smatra da ima neki poseban položaj unutar ste ajnog postupka, to su nedopustive stvari i to se reflektira na žalost i na sudove, nekada tu opšte nema prisutnosti sudije kao sudije. To vam govorim, ako želite riješiti sistemsku korupciju u pravosu u ona se mora riješiti sistemski u svim drugim segmentima društva, znate, ipak je on agitiran, ako jedino sam sebe ne agitira. Zna i mora postojati zatvoren krug da se zatvori. To imam re i, jer kažem vam ja nemam kompetenciju za to, ja mogu dati opservaciju maltene na razini laika. Ako, to je nešto što mogu re i, kako se rješava, u svim segmentima se rješava na istu način, povećava se standard građana, nepotrebnost i tako dalje i tako dalje, evo to je moja opservacija toga.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam, gospođa olo se javila, izvolite.

ALMA OLO

Imam samo jedno pitanje, a propo ovoga što je gospodin Borenović govorio o korupciji u pravosu u. Mi smo kao Komiteta dobili neke emailove u kojima nam stoji da pravosu u postoji ste ajna mafija, a vaš sud je nadležan za ste aj likvidaciju, mene interesuje kakvo je vaše mišljenje, jesu li ti navodi neosnovani, ima li stvarno neke mafije među ste ajnim uravnicima kakva su vaša iskustva, vrlo kratko, a vezano je za ovo korupciju, a pogotovo u privrednom sudovanju koje naravno odlučuje o mnogim novcima.

ASMIR KORIĆ

Može, e ovako. Vezano za tu ste ajnu mafiju, ja, zatvoren elaborat morao bih se uzeti na pojedini predmet u pojedinom slučaju da se vidi da li su i takvi navodi istiniti, zante. Neko ima svoj lični interes i on ga želi da ostvari. Ako se u tom pravcu može vršiti i etiketiranje, navođenje, svojevi enje šta se dešava, to se treba ispitati, ako je vama stigao email odmah ga prosljediti tužilaštvu, nadležnom tužilaštvu nek odmah sprovede istragu, nek uzme predmet, pregleda i vidi šta i kako ko radi. Ja u vam samo re i i da ulogu u ste ajnu, ogromnu ulogu ima ste ajni upravnik. On je taj koji se priznati i osporiti potraživanja. On je taj koji se tražiti prodaju nekretnine, naravno supervizora postoji od strane suda, ali on je taj koji u tom materijalnom obliku sudjeluje u jednom

ste ajnom postupku, znate. Možda je tu uloga suda potpuno nepotrebna da kako vi rekoste ste ajna mafija. Zakonom o ste aju, mislim da u time iskoristiti maksimalno ono što mogu da kažem je određeno da se u jedan ste aj jedan ste ajni upravnik imenuje u predmet koji prelazi 100 hiljada KM, barem prema Zakonu o ste aju Republike Srpske, eventualno u dva nikako u deset, nikako u sedam. Nikako da se sve te predmete dobija naknadu. Znate, te su naknade visoke. I one su upravo visoko određene i određene upravo ovako jedan ili dva zato što je to objektivno moguće i na takav način raditi. Deset predmeta da neko radi, sedam, pet, to nije u redu. Ima, ima i to je prva zloupotreba od strane ste ajnog upravnika koji ne može naći način da obavijesti sudiju ako je sudija previdio da je imenovan jer u nekim sudovima postoji više ste ajnih sudija. Mi smo oformili tabelu ste ajnih upravnika, u pojedinim predmetima. I to nam je Zakonom i predviđena obaveza bila. Pored toga, postoji i CMS sistem. U krajnjem slučaju, postoji i ste ajni upravnik. On zna i mora znati da je imenovan u jednom predmetu, da je imenovan u drugom i pravi ste ajni upravnik i dođe i, pokucati sljedećeg dana kada dobije rješenje o imenovanju za ste ajnog upravnika i svog sudiju obavijestiti: dobar dan – dobar dan – ja ne mogu biti ste ajni upravnik ovdje zato što sam imenovan na tom i tom predmetu. A to ne učine. Molim.

DAMIR ARNAUT

Hvala Vam sudija Korić i učina iscrpnom svjedočenju. Mislim da nema više ovaj pitanja. Ja zaključujem sada ovu temu dnevnog reda. Još jednom iskazujem zahvalnost na saradnji sa Komisijom i na vremenu i odgovorima koje ste pružili danas članovima Komisije. Možete ostati naravno s nama, možete sačekati da završimo. Prelazimo na treću temu dnevnog reda, to su tekuća pitanja. Mislim da nema nema nikakvih pitanja. Da vidimo samo sa sekretarima, znači okvirno da dogovorimo. Mi imamo, je li 16.6. je zakazana sjednica, jesam li upravu, ova Poslanici pitaju, Vijeće ministara odgovara. (ne učuje se) 16.6. a imamo prijedlog koga tačno za 17. za svjedočenje. Jadranka Grčevića za 17. Je li, mislim znam da je dan nakon sjednice, ali evo da vidim hoćemo li ovaj to je ovaj predsjednik Suda u Brčkoj. Hoćemo li ga zakazati onda za 17.? Izvolite, gospodine Helez.

ZUKAN HELEZ

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče. Ja ne znam je li do termina ovaj ovih ljudi koji ovdje dolaze iz reda pravosuđa, ali meni bi bilo logično da smo tempirali završetak ovog našeg rada sa

predsjednikom VSTV-a. Ja mislim da smo do tad trebali ove nižerangirane, tako da se izrazim, na pozicijama u sudovima i da bude, ovaj vrh, ovaj predsjedavajući koji je tek došao na tu poziciju, ili nedavno došao. Jer, nelogično mi da sam pitao neke stvari predsjednika VSTV-a, a sad te iste ili slične stvari pitam ljude koji su niže rangirani. Meni je potpuno nelogično. Sad, dobro bi bilo da se odredimo kad ćemo presjeti, jer pojedini parlamentarci mene već pitaju kad se završava rad, kad ćemo sa izvještajem. Pa evo recimo da napravimo koncenzus, nije ništa ni zlonamjerno ni to je moje jedno razmišljanje.

DAMIR ARNAUT

Ne, nisam ni shvatio da je zlonamjerno, pogotovo zato što usvojili smo neke zaključke. Komisija je usvojila zaključak, ja se izvinjavam, ne znam jeste li Vi bili tada prisutni ovaj. Usvojili smo dakle zaključak da svi članovi Komisije imaju trideset dana po završetku i tada nekad krajem aprila da meni predsjedavajućem dostave bilo kakve dijelove eventualno, nacrt izvještaja koje žele da uđu u izvještaj, a da ja kao predsjedavajući imam dvadeset dana da sve to pripremim, a to je sve tempirano da se koincidira sa onim rokom koji smo sami sebi postavili, znači da neki nacrt izvještaja uradimo do kraja juna. Znači, ovaj prvi rok za sve članove Komisije, a onda mene da objedinim sve to istu stvar, ja mislim, negdje 20. juna. tako je, znači prije 30.6. Znači, oko toga već imamo plan ti zaključci su potpisani, na web stranici su Komisije. Što se tiče ovih termina, vidite ja se mogu složiti da bi bilo znači idealno da predsjednik VSTV-a bude zadnji, međutim ja isto tako trebam istu činjenicu da smo mi na istoj sjednici izdvojili zaključak da pozovemo četvero ljudi da predsjednika VSTV, gospodina Korićina, gospodina Grubića i gospodina Dabića. Znači, na istoj sjednici smo to uradili i onda smo postupili onako kako smo uvijek postupali u 29 prethodnih slučajeva, ovaj je da smo zadužili Komisiju da provjeri termine. I zaista, predsjednik VSTV-a je bio najdirektniji, najkonkretniji, odmah odgovorio, mogu maltene iduće sjednice i tako je i došao. Ovo su termini, znači, ovaj Grubić je dao pet termina 17. 18.6. 22. 23. 24. 6. To su jedini termini koje je on ponudio, kako se dobro sjećam, iz Sekretarijata sam obaviješten da je on to pravdao po rokovima koje je imao prije 17.6. Što se tiče ovog Dabića, još uvijek nemamo termine. Piše ovdje da je bio na odmoru do 10.5. ali evo nemamo još uvijek predložene termine. Mislim, naravno, ako znate kako postupak ide, ako ne predloži termine, ide moje pismo, ako se ne odazove donijet ćemo zaključak da ne sarađuje. Vidjet ćemo, naravno gdje će ići u tom pravcu. Eto, to je to. (...) Naravno, izvolite.

ZUKAN HELEZ

Te ja ljude ne poznam i ne mram da ih poznajem, je li. Ja ne znam što su oni u svemu tome ponovo bitni da daju iskaze, ako smo evo neke višerangirane, svodi se na isto. Jer, vjerovatno bi ja imao puno interesantnih ljudi iz pravosuđa a još imao da predložim, iz različitih područja BiH. Pa samo me zanima, je li ima nešto posebno, uvijek iz Brčko distrikta, ovaj koga ste pomenuli, neku težinu, nešto da je vezan za nešto pa baš njih treba da ispitamo.

DAMIR ARNAUT

Ovako, zna li, evo ja ću dati riječi ako neko osjeća potrebu da odgovori na to pitanje. Bila je jedna, na istoj sjednici smo donijeli zaključak oko ova četiri imena. Mislim da je bio i generalni prijedlog, naravno da pozovemo predsjednika VSTV-a. Mislim da je neko, da je jedna osoba predložila gospodina Korić i a i Gospodina Dabić a i da je drugi član Komisije predložio Grčević a. Tako da, s obzirom da ja nisam bio predlagatelj u jednom konkretnom slučaju, nisam baš najpozvaniji. Evo, gospođo Čolo, ne znam jeste li Vi gospodina Grčević a. Sjećam se, sjećam se da...

ALMA ČOLO

Ja sam predložila predsjednika Osnovnog suda Brčko distrikta, gospodina Grčević a, zbog navoda o zloupotrebama CMS sistema. Ali naravno odustajem ako mislite i mislim da smo dosta saznali o zloupotrebama, ovaj sudija Nedeljko Tabaković je ukazao na zloupotrebe baš u tom Sudu i na zloupotrebe u pogledu zapošljavanja. Ali, ja nemam, stvarno, ne insistiram na ovome.

BRANISLAV BORENOVI

Ja mislim da, pazite, ako dozvolite...

DAMIR ARNAUT

Naravno, mislim, ja ne bih odustajao. Pogotovo Grčević a, sad ste mi osvježili pamćenje o čemu se radi tu, tako da...

BRANISLAV BORENOVI

Ja mislim da ako već imamo predsjednika Suda u Brčko distriktu koji je dostavio određene termine, ja mislim da treba razgovarati sa uvijekom. Potpuno se slažem sa kolegicom Čolo da treba da, ko

može, meni je interesantno da odredene navode koji su izneseni od strane sudije Tabakovića. Mnogo je drugačije, mnogo je i za nas jasnije kada razgovaramo sa svim ljudima akterima u pravosuđu u ovoj zemlji i s te strane bih ostao pri tom terminu 17.6. i onda da to završimo, ako stavljamo tačku, stavljamo i onda idemo praviti ...

DAMIR ARNAUT

Vidite, gospodine Helez, upravo smo saslušali sudiju Korića, koji je došao nakon predsjednika VSTV-a. Znamo, nemamo ovo pitanje koje biti zadnji je već prošlo, je li. Znamo, predsjednik VSTV-a neće biti zadnji. Opet kažem, na istoj sjednici su predložena 4 imena, niko... Druga stvar, Grubić je, zaista ovdje ponudio 5 datuma, ja ne želim ulaziti u to zašto nije ranije, rekao je ročišta, ali zaista je ponudio 5 konkretnih datuma i ovaj ja bih ga saslušao. Od Dabića nemamo odgovor, moguće je je li da ne možemo ni dobiti datume i zna se postupak koji se primjenjuje pred Komisijom kad se neko ne odazove. Naravno, otići u pismo prije nego što je li ovaj odustanemo, je li vidjet ćemo šta će tu biti slučaj. Ne mogu ja reći je li završavamo, ali u ovom trenutku, osim ovih imena, nema niko više ko... Izvolite, izvolite gospodine.

ZUKAN HELEZ

Pa vidite, nemam ja ništa protiv i glupo bi bilo da smo zakazali termin i sad uvijek kažemo nemojte dolaziti, ne trebate. Mislim apsolutno to nisam za to da se radi. Ali čini mi se da u iskazima ponavljaju se odgovori i ponavljaju se pitanja, evo samo to. I sad, treba vidjeti dokle da idemo, ili da promijenimo neki koncept. Ja sam predlagao recimo najteža afera po finansijama je Pandora i svi znamo i ove koje sam to pažljivo pitao, zapisivao, da je tamo odvojeno ogromna svota novca koji je zloupotrijebljen, koji je pronevjeran, a samo se terete za zloupotrebu neki ljudi. Znamo, otprilike, u masi materijalno kad posmatramo procesuirane se nekih 3%, a 97% ostaje. Što je to tako uračeno. Dobio sam zahtjev uvijek, glavni inspektor koji je sve to prijavio. I onda ono bila je dilema, ja sam predlagao i on je voljan da ga saslušamo. i onda smo rekli, kao nije završen taj predmet. On vjerovatno ne bi govorio o tome o meritumu, nego o tim stvarima koje su preskočene, koje nisu ili neko nije želio da uradi i tako dalje. Tako da... Molim, to je sasvim neki drugi aspekt od ovoga, kažem, zovnući smo predsjednika Suda, tužioca i pozvali i onda ponavljaju ljudi ista i pitanja, evo što je rekla kolegica Milošević, pitamo to ovaj sistem, svi nam kažu, znamo već napamet ko zloupotrebljava i što zloupotrebljava. Ja sam mislio malo i drugih ljudi koji učestvuju, recimo

spoznao sam, da, da, kad se daje prvi zapisnik tamo u MUPU kad se prijavi kriminal ili neko krivi no djelo da nedostaje pravnika. I to loše se napravi i ode u pogrešnom smjeru pa mislim i kod ovoga slušaja Memi da je to jedan od problema. E sad druga je stvar je li se to ciljano pogrešno u početku pogrešan zapisnik napravio, pogrešne izjave uzele, to ne znam. Ali je činjenica da u mupovima kada razgovarate tamo, malo ima pravnika, rade diplomirani kriminalisti, rade ljudi sa srednjom školom, rade, prave te i tu napravi se promašaj. Tu može da se oslobodi neko, ili da mu se umanji. Sve ovaj dobro je gost današnji rekao, nije sve striktno na pravosuđu. Imate puno ulaznih podataka, puno ljudi iz drugih oblasti koji planiraju to sve i naprave propust. Tako da ne bi loše bilo da saslušamo i te, da vidimo. Jer uvijek je meni nekoliko puta govorio, a to je poslijeratna najteža, tako se i u medijima govorilo i ponavljalo najteža afera, preko 2 milijarde da je upetljan cijeli politički vrh u Bosni i Hercegovini. I ljudi koje nema među živima i ljudi koji i danas vode neke stranke i tako dalje. I možda je onaj što kažu (ne razumije se) u sridu.

DAMIR ARNAUT

Vidite, gospodine Helez, ja nemam ništa protiv da se pozove bilo ko, koga neki član Komisije predloži. Mislim da konkretan predmet o kojem ste govorili, bila je najavljena prvostepena presuda ili će biti veoma brzo, tako da to možda neće biti smetnja. Tako da, ukoliko ste Vi predlagali, ja sam vrlo rado to staviti na glasanje, ukoliko usvojimo čak možda i uslovi da saslušamo dva svjedoka isti dan, nije sporno. Što se tiče ponavljanja, tu se veći ne mogu složiti. Ovo je već trideseta sjednica Komisije i mislim da je Komisija posebno opravdala ovaj dio svog naziva "istražna", zato što su neka saznanja nas vodila u dodatna pitanja i podsjećam, je li na činjenicu kad je CMS sistem u pitanju da smo maltene svi ostali zatečeni zna i na osnovu našeg istraživanja kog rada, na osnovu ispitivanja da se u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine uopšte ne primjenjuje CMS sistem i koliko su je li moja saznanja ne samo na osnovu medija, nego na osnovu svjedočenja gospodina Halila Lagumdžije na prošloj sjednici da Ured disciplinskog tužioca upravo razmatra trenutno to pitanje postupak protiv glavne tužiteljice, a to je proizašlo iz rada ove Komisije direktno. Mislim da smo danas imali, ako ste pažljivo slušali svjedoka, danas smo imali zaista neka dodatna saznanja o tim izuzecima koji se primjenjuju kod CMS sistema, tako da mislim da, da smo ovaj u tom smislu nadograđivali, a ne ponavljali, je li kad je u pitanju naš rad.

ZUKAN HELEZ

Niste razumjeli. Od svakog nešto novo naučim, od svakog nešto novo saznam, ali ne možete mi reći da nema ponavljanja i to je nemoguće da nema. Ja kada, možda se nismo razumjeli, nisam imao ja neku lošu namjeru zna i sad sve što više idem, imat ćemo manje činjenica novih, a više ponavljanja, eto, u tom smislu.

DAMIR ARNAUT

Ne, ne, ja..

ZUKAN HELEZ

Danas sam naučio nekih novih stvari i ne samo što sam naučio i mogu u taj naš izvještaj konačno ne samo ja nego svi ovaj dodat nešto novo što nismo učinili i nešto izmijeniti recimo u entitetu Republika Srpska jer ovaj o čemu je to tamo, nema u Federaciji, ali to je sve Bosna i Hercegovina.

DAMIR ARNAUT

Ne, ne potpuno je jasno, samo u prilog tvrdnji, mi u suštini završavamo. Mi trenutno imamo na dnevnom redu dva imena. Mislim da smo se dogovorili da ćemo 17. ti dovesti ovog Grčevića, drugi je još nemamo datum, nemamo informacije kada će biti datum, i ukoliko imate prijedlog možda je najbolje da sad predložite da možda usaglasimo da bude isti dan.

ZUKAN HELEZ

Evo ja ću pitati uvijek ukoliko bude ja ću predsjedavajućeg obavijestiti, eto.

DAMIR ARNAUT

Hajte pokušajte pa da onda održimo sjednicu eventualno sutra formalno da donesemo odluku da ga pozovemo, to neće biti nikakav problem.

ZUKAN HELEZ

A možemo li sada donijeti odluku, ukoliko prihvatiti?

DAMIR ARNAUT

Može, samo dajte ime.

ZUKAN HELEZ

Pa evo ja ne znam, znam da je glavni inspektor, zvaao me, nudio se, koji je u PDV-u koji je to pokrenuo, pronašao, zna i sigurno uvijek koji ima najviše informacija u Bosni i Hercegovini.

DAMIR ARNAUT

Ne e nikakav problem biti da sutra održimo sjednicu. Saznajte sve detalje i sutra ćemo sazvati sjednicu. Mi imamo po Poslovniku pravo sazvat sjednicu ovaj u slučaju relevantnih okolnosti bez onog roka od pet dana, prema tome sve će biti transparentno i možemo to uraditi sutra. Samo da podsjetim ovaj da sam poslao email, maltene svi stenogrami su od NDI-a urađeni, svih naših sjednica, postavljeni su na stranicu Istražne komisije, ja sam ih također dostavio svima vama pojedinačno emailom, oni mogu biti od ogromne koristi za sve članove Komisije kod sačinjavanja ovih nacrti o kojima sam govorio. Također, još jednom za one koji to nisu uradili, koji još hoće da postavljaju, mi smo još davno usvojili zaključak da ukoliko bilo koji član Komisije smatra da treba postaviti dodatna pitanja bilo kome koga smo saslušali ili drugim osobama u institucijama, radi kvalifikacije ili drugih potreba da mi dostavi da uputimo to zvanično ispred Komisije. Eto to je to. Nema više jela pod ovom tačkom dnevnog reda. Zaključujem 30 tu sjednicu. Hvala vam!